

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 31. Quid addendum sit circa alias causas dissolvendi sponsalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

- n. 298. dicunt, non teneri exspectare, nisi tempore, quo ex communi usu inter tales imple solent sponsalia, hinc rectè dicunt *Sanch. d. 5. 2. Avers. q. 8. f. 11.* spectandas esse circumstantias rerum & personarum: cui autem non erit ingratum exspectare, tenebitur monere alterum, vel impleat, vel non ægreferat rescindi sponsalia.
209. §. 7. Hactenus dicta tenent, quamvis sponsalia essent jurata, quia semper intelligebatur, altera pars vellet contrahere, & servare fidei. *Avers. Mastr. supra.* Quòd si unus promiserit, & alter post factam acceptationem nimis diu differat repromittere, censetur nolle Matrimonium, & alteri obligationem remittere, *Spor. n. 135.*
210. Q. 31. Quid addendum sit circa alias causas diffidendi sponsalia; item circa dispensationem & sententiam Judicis. R. §. 1. Si concurrant plures causæ diffidutionis, quarum nulla seorsim sufficiat, poterunt omnes simul sumptæ sufficere, quia poterunt contractum Matrimoniale reddere notabiliter difficilem, *Gob. tr. 10. n. 341.*
211. §. 2. Solus Papa tanquam supremus Princeps potest ex gravi causa dispensare in sponsalibus, non autem Episcopus, quia nemo potest jus acquisitum alteri invito auferre, præter summum Principem, unde sicuti ex communi sententia Episcopus non potest relaxare iuramentum præstitum tertio, quia hoc cederet in præjudicium tertii, ita nec sponsalia, *Spor. num. 193. & alii.* Putat autem *Less. in Auct. v. Sponsalia. cas. 4.* causam sufficientem esse, ut dispense set Papa, si parentes nollent consentire, & timerentur gravia incommoda vel scandala, addebatque in hoc casu potius opus non esse dispensatione, Matrimonium. §. 3. papa potest discernere minor: Papan absolvit tertii iuramentum, & alii, *Cap. Ven. Im. Con. nam Ca. rium, quod dispensatione alii causæ, ita quasi ex rium, ceterum iuramentum quod §. 4. dicit ad sed rectè Busenb. si posse probet etiam esse certum pressa: quæ alle Et etiam esse opus vantur.*

tione, cum videatur esse illicitum contrahere Matrimonium.

§. 3. Si sponsalia sint jurata, nequidem Pa- 212.
pa potest dispensare sine causa gravissima concernente bonum commune, uti habet communior: *Palud.* tamen & alii cum *Less.* supra putant Papam, quando causa legitima subest, posse absolvere à juramento, etiam in præjudicium tertii: Et semper petendam esse relaxationem juramenti, etiamsi causa dissolvendi sit sufficiens, si non sit necessaria, docent *Sor. Viquer.* & alii, quia sic videtur statui *Cap. Si verò,* & *Cap. Verum,* De jurejur. Oppositum tenent *Abbas, lnn. Cón. Sanch. l. 1. d. 67. Avers. q. 8. f. 15.* & alii. nam *Cap. Quemadmodum,* dicitur non esse perjurium, qui post sponsalia jurata recedit ob fornicationem sponsæ, idem autem videtur esse de aliis causis; & ratio est, quia sicuti in promissione, ita etiam in juramento imbibitur tacita quasi exceptio, si non occurrat causa in contrarium, capitula autem antè citata loquuntur de juramento adjecto dispositioni non imbibenti talem quasi exceptionem.

§. 4. Ordinariè prærequiri sententiam Ju- 213.
dicis ad dissolvenda sponsalia, tenuerunt multi, sed rectè dicunt *Sanch. d. 69. Mastr. n. 86. Avers. & Busenb.* supra, si certum sit adesse justam causam, posse proprià autoritate dissolvi, sic enim habet etiam praxis, potest autem de justitia causæ esse certum, vel Jure, si causa sit in Jure expressa: vel facto, si certum sit, causam justam, quæ allegatur, reipsa dari. Vide *Krim. à n. 324.* Et etiam rectè notat *Perez d. 11. f. 2. nu. 3.* non esse opus processu judiciali, si sponsalia dissolvantur per dispensationem, si autem per declara-
ratio-

rationem fiat, esse opus, attamen ex Cap. *Chon tua*, 27. De spons. potest Judex de plano inquirere super impedimento, de quo est fama.

214. §. 5. Si causa dissolvendi sponsalia fit occulta, quæ Judici aperiri non possit sine infamitate, v. g. si sponsa clam sciatur esse fornicata, hæc privatim monenda est, ut remittat sponsalia, si nolit, monendi sunt parentes, & his deficientibus alius vir prudens, ut ab eadem mente avocet: si non acquiescat; licebit à Juce petere dissolutionem, sponsus enim licet reger jus suum, quod cum sponsa nolit ei reddere, nisi coacta, imputet sibi, quod diffametur. *Avers. §. ult.*

215. §. 6. Ut Judex sponsalia etiam jurata dissolvat propter impedimentum aliquod matrimonii, sufficit testis unus fide dignus, jurat se illud scire, vel fama impedimenti, non rumorem, per hoc autem distinguitur fama à rumore in hac materia, quod fama fit vulgaris opinio & sermo in majori parte communitatis vel viciniae, rumor autem fit opinio & sermo minoris partis, v. g. tertiæ vel quartæ. Ut autem Judex dissolvat propter crimen, v. g. fornicationem, non sufficit unus testis juratus, quidquid contradicat. *Avers. f. 16.*; sed requiruntur duo omni exceptione majores, quia præcipuè agitur de præjudicio tertii. Ut quis propriâ autoritate dissolvat sponsalia etiam jurata, sufficit non tantum fama & quælibet probatio moraliter certa, sed etiam unus testis fide dignus, qui deponat de certa scientia & qui de mendacio non sit suspectus, *Sanch. 73. n. 2. Averf. f. 16. Gob. n. 377. Castrop. d. 32. à num. 3.* probantes hæc omnia ad

textibus
Avers. §.
 ecclesiast
 men Pa
 §. 7.
 fam diff
 esse diss
 tamen
 nem, Ca
 §. 8.
 vendi sp
 priâ aut
 pro spon
 riculo fa
 notat Sa
 tudinen
 tam opi
 dum in
 adest ma
 potest ac
 rum in
 ciencia c
 te sponsa
 Q. 32
 causa, re
 tur quid
 causa on
 rere filia
 est defor
 neri cor
 factas pr
 sarcire d
 conditio
 conducit
 ve indem
 Tom.

textibus Juris, notantque *Sanch.* d. 69. n. 10. & *Avers.* §. *Judex*, per Judicem hic intelligi solum ecclesiasticum, ordinarium vel delegatum, attamen Parochum non venire hic nomine Judicis.

§. 7. Si uterque contrahens putet adesse causam dissolvendi sponsalia, Judex rectè decernit esse dissolvenda, quia licet fortè causa non sit, tamen hoc ipso sibi remittunt mutuo obligationem, *Castrop.* n. 2. *Krim.* n. 330.

§. 8. Si omnibus consideratis causa dissolvendi sponsalia sit dubia, non est licitum propria auctoritate dissolvere, quia est possessio pro sponsalibus, & sic dissolvens exponit se periculo faciendi injuriam alteri. Rectè tamen notat *Sanch.* d. 69. n. 9. non semper requiri certitudinem, quæ penitus excludat omnem oppositam opinionem, quia in moralibus ad operandum in similibus dicitur haberi certitudo, cum adest magna probabilitas, sicque in conscientia potest acquiescere, qui duorum vel trium viro- rum intelligentium habet judicium de sufficientia causæ ad dissolvenda propria auctoritate sponsalia.

Q. 32. Ad quid teneatur, qui cum, vel sine justa causa, resilit à sponsalibus. R. §. 1. Si quis excusetur quidem ab ineundo Matrimonio, attamen causa omittendi non sit necessaria, sed ipse liberè resiliat, v. g. quia sponsa sine sua culpa facta est deformis, putant *Henriq. & Gutt.* sponsum teneri compensare sponsæ expensas opportunas factas pro dispositione ad Matrimonium, & rescire damna causata, quia L. *Si pecuniam ff. De conditione ex causa data*, dicitur, si quis alterum conducit ad iter faciendum, si hoc revocet, teneri servare indemna de expensis pro itineris preparatione factis.

Tom. VII.

I